

Bioteknologirådet

Årsrapport for
Bioteknologirådet
2015

Innhold

Innhold.....	2
Del I. Direktørens beretning.....	3
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
Formål og mandat.....	4
Bioteknologirådet	4
Observatører	5
Sekretariatet.....	6
Del III. Årets aktiviteter og resultater	7
Hovedmål for Bioteknologirådet 2015	7
Hovedmål 1 og 3: Rådgivende organ for forvaltningen og gi uttalelser i saker etter bioteknologiloven og genteknologiloven	7
Hovedmål 2: Informasjons- og debattskapende aktiviteter	8
Hovedmål 4: Gi uttalelser som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer	12
Hovedmål 5: Belyse spørsmål som er særlig viktig i et Nord/Sør-perspektiv	12
Resultatmål i tildelingsbrev.....	13
Spesielle oppdrag i tildelingsbrevet.....	13
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	13
Overordnet styring og kontroll.....	13
Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse.....	14
Økonomi.....	14
IA-avtalen.....	14
Andre føringer.....	14
Del V. Vurdering av framtidssutsikter	15
Del VI. Årsregnskap	16
Ledelseskommentar årsregnskapet 2015	16
Prinsippnote årsregnskapet.....	17

Del I. Direktørens beretning

I 2015 fullførte Bioteknologirådet sin evaluering av bioteknologiloven. Prosjektet Ungdommens bioteknologiråd ga også skoleelever en stemme i debatten om framtidens regelverk for moderne bioteknologi.

Bioteknologirådet er et rådgivende organ som skal gi råd, skape debatt og tilby informasjon om bruk av moderne bioteknologi. I sitt arbeid legger Bioteknologirådet spesielt vekt på etiske og samfunnsmessige sider ved bioteknologien og på spørsmål om bærekraftig utvikling.

I 2015 gjorde vi ferdig arbeidet vårt med å evaluere bioteknologiloven. Loven regulerer medisinsk bruk av bioteknologi på områder som blant annet assistert befruktning, gentesting og fosterdiagnostikk. Helse- og omsorgsdepartementet oppfordret Bioteknologirådet til å legge til rette for en bred debatt om behovet for endringer i loven. Det har vi gjort i 2015 ved å arrangere debattmøter om tema knyttet til evalueringen av loven, skrive debattinnlegg, bidra til medieoppslag og gi seksten uttalelser med råd til myndighetene. Gjennom initiativene til debatt fikk rådet viktige innspill fra fagmiljøer, interessegrupper og enkeltpersoner til arbeidet med lovevalueringen.

Bioteknologirådet ga i 2015 totalt 26 uttalelser. Meningsbrytningen og prøvingen av argumenter i rådsmøtene er en forutsetning for å kunne gi gode råd til myndighetene og samfunnet ellers. Et faglig oppdatert beslutningsgrunnlag er også nødvendig, og her har vi i sekretariatet et viktig medansvar. Anbefalingene fra Bioteknologirådet skal alltid være velbegrunnet, enten det er snakk om et enstemmig råd eller en delt innstilling.

Det er et prioritert mål for Bioteknologirådet å engasjere ungdom og unge voksne i saksfeltene vi arbeider med. Våren 2015 gjennomførte vi prosjektet Ungdommens bioteknologiråd, der videregående skoler ble invitert til å diskutere og ta stilling til viktige spørsmål innen bioteknologi. Mer enn 1 000 elever fra hele landet deltok. Sju elever overleverte ungdommens anbefalinger til helse- og omsorgsminister Bent Høie og leder i Bioteknologirådet Kristin Halvorsen i mai.

Bioteknologirådet er hjemlet både i bioteknologiloven og i genteknologiloven, som regulerer framstilling og bruk av genmodifiserte organismer. I 2015 har vi fortsatt arbeidet vårt knyttet til genmodifiserte organismer ved å komme med uttalelser, skrive debattinnlegg og arrangere debattmøter. Arbeidet med bærekraft og sosioøkonomiske kriterier for å vurdere genmodifiserte organismer opplever vi stor interesse for også internasjonalt.

Temasidene til Bioteknologirådet på internett er en viktig ressurs for kunnskap om moderne bio- og genteknologi, og brukes blant annet mye i videregående skoler. I 2015 begynte vi arbeidet med å oppdatere alle de femten temasidene. Arbeidet skal være ferdig i 2016.

Oslo, 11. mars 2016

Audrun Utskarpen
fungerende direktør
Bioteknologirådet

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Bioteknologirådet er et frittstående, rådgivende organ der medlemmene og rådslederen oppnevnes av Regjeringen. Bioteknologirådet er hjemlet i Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. (genteknologiloven) og i Lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven). Rådet fastsetter selv hvilke tema som det vil jobbe med i samsvar med sitt mandat.

Bioteknologinemnda ble oppnevnt første gang i 1991, så i 1998, 2000, 2004, 2008 og sist i desember 2013. Det nåværende Bioteknologirådet er oppnevnt for en fireårsperiode og har 15 medlemmer og fem varamedlemmer. I tillegg innkalles observatører fra seks departementer til møtene.

Bioteknologirådet er organisert som eget forvaltningsorgan som i administrative spørsmål er underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Virksomheten i sekretariatet styres av prioriteringene til rådet.

Formål og mandat

Det overordnede formålet til Bioteknologirådet er i samsvar med St.meld. nr. 25 (1992–93) *Om mennesker og bioteknologi* å drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål i tilknytning til bioteknologisk virksomhet og å drive med informasjons- og debattskapende aktiviteter. Formålet er nærmere spesifisert i rådets mandat, sist revidert 30. august 2000:

- Bioteknologirådet er et rådgivende og frittstående organ for forvaltningen som særlig skal vurdere og drøfte prinsipielle eller generelle spørsmål knyttet til bioteknologi og genteknologi, herunder samfunnsmessige og etiske spørsmål.
- Bioteknologirådet skal legge stor vekt på informasjons- og debattskapende aktiviteter ved å bidra til informasjon til publikum og bidra til kommunikasjon mellom offentlige myndigheter, fagfolk og interesseorganisasjoner.
- Bioteknologirådet skal på begjæring eller av eget tiltak gi uttalelser i saker etter Lov om medisinsk bruk av bioteknologi m.m. og Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m., herunder forslag til endring i lov, forskrifter m.m. som har betydning for bioteknologi.
- Bioteknologirådet skal gi uttalelser til norske myndigheter som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer.
- Bioteknologirådet skal belyse spørsmål som er særlig viktig i et Nord/Sør-perspektiv.

Bioteknologirådets uttalelser er offentlige med mindre noe annet følger av lovbestemt taushetsplikt.

Bioteknologirådet

Medlemmene i rådet er oppnevnt for en periode på fire år fra 1. januar 2014. Alle medlemmene for perioden 2014–2017 er personlig oppnevnt.

Bioteknologirådet har i 2015 bestått av disse medlemmene:

Faste medlemmer:

- Kristin Halvorsen (leder)
Direktør, Cicero Senter for klimaforskning

- Bjørn Myskja (nestleder)
Professor, Institutt for filosofi og religionsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Inge Lorange Backer
Professor, Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo
- Petter Frost
Administrerende direktør, MSD Animal Health Innovation AS
- Gunnar Heiene
Professor, Det teologiske menighetsfakultet
- Arne Holst-Jensen
Forsker, Veterinærinstituttet
- Torolf Holst-Larsen
Spesialist i gynekologi og obstetrikk, Klinikk Hausken
- Bernadette Nirmal Kumar
Direktør NAKMI, Ullevål, Oslo universitetssykehus
- Raino Malnes
Professor, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo
- Benedicte Paus
Overlege/professor II, Avdeling for medisinsk genetikk, Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus
- Bente Sandvig
Fagsjef, Human-Etisk Forbund
- Sonja Irene Sjøli
Tidligere stortingsrepresentant/jordmor
- Birgit Skarstein
Idrettsutøver, fagkonsulent idrett for funksjonshemmede
- Nils Vagstad
Forskningsdirektør, Norsk institutt for bioøkonomi
- Fern Wickson
Forsker, GenØk – Senter for biosikkerhet

Varamedlemmer:

- Cathrine Bjorvatn
Forsker, Senter for medisinsk genetikk, Haukeland universitetssykehus
- Ole Kristian Fauchald
Professor, Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo
- Terje Mesel
Førsteamanuensis/seniorforsker, Avdeling for humaniora og pedagogikk, Universitetet i Agder
- May Thorseth
Professor, Institutt for filosofi og religionsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Dag Inge Våge
Professor, Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Observatører

Observatører fra seks departementer inviteres til rådsmøtene. Disse departementene har observatører: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

Observatørene stiller etter eget ønske, og oppmøtet varierer.

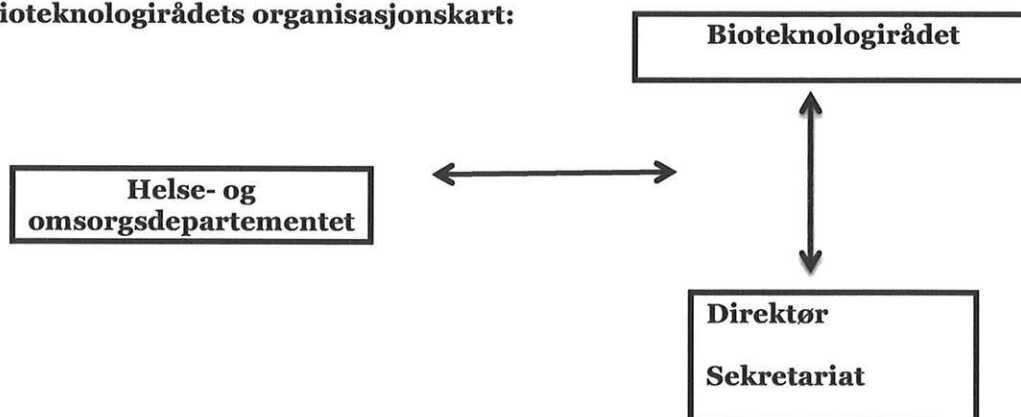
Sekretariatet

Sekretariatet har sju årsverk og sju fast ansatte. Sekretariatet har bestått av følgende ansatte i 2015:

- Direktør Sissel Rogne, sluttet 31.12.15
- Seniorrådgiver Audrun Utskarpen, nestleder
- Seniorrådgiver Hallvard Kvale, kommunikasjonssjef fra 17.06.15
- Seniorrådgiver Elisabeth Larsen, tiltrådt 01.02.15
- Seniorrådgiver Truls Petersen
- Kontorsjef Unni Taiet Selmer
- Seniorrådgiver Sigrid Bratlie Thoresen, tiltrådt 15.08.15
- Kommunikasjonssjef Andreas Tjernshaugen, sluttet 16.06.15
- Vikar for kommunikasjonssjef, Ida Kroksæter, sluttet 18.01.15

I tillegg har vi hatt én person i arbeidspraksis fra NAV fra 10.12.15.

Bioteknologirådets organisasjonskart:

Tabell 1: Volumtall Bioteknologirådets arbeid

Antall rådsmøter	9
Antall saker behandlet på rådsmøter	123
Antall uttalelser fra rådet	26

Tabell 2: Nøkkeltall fra årsregnskapet 2014

Antall årsverk	7
Samlet tildeling post 01	8 819 000
Utnyttelsesgrad post 01	99,8 %
Driftsutgifter	8 804 290
Lønnsandel av driftsutgifter (inkl. honorar)	78 %
Lønnsutgifter per årsverk (ekskl. honorar)	753 479

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Hovedmål for Bioteknologirådet 2015

Hovedmålene framgår av mandatet, tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet og rådets virksomhetsplan for 2015. Mandatet er gjengitt ovenfor på side 4.

Hovedmål 1 og 3: Rådgivende organ for forvaltningen og gi uttalelser i saker etter bioteknologiloven og genteknologiloven

Bioteknologirådet har kommet med 26 uttalelser:

21.12.2015	Målrettet genmodifisering av kjønnsceller og overtallige befruktete egg i forskning og genterapi
15.12.2015	Genterapi
30.11.2015	Salg av genetiske selvtester til forbrukere
26.11.2015	Uttalelse om søknad om klinisk utprøving av CTL019 genterapi
02.11.2015	Høringssvar: Forslag til lov om endring av juridisk kjønn
13.08.2015	Bioteknologirådets samlede evaluering av bioteknologiloven
13.08.2015	Fosterdiagnostikk
13.08.2015	Genetiske undersøkelser
13.08.2015	Genetisk testing av egne barn
13.08.2015	Straffebestemmelsen i bioteknologiloven og unntaket for privatpersoner
13.08.2015	Virksomhetsgodkjenning
13.08.2015	Bioteknologilovens formål og virkeområde: humanmedisinsk bruk
06.08.2015	Bioteknologilovens virkeområde – unntak for forskning
11.06.2015	Oppsøkende genetisk informasjonsvirksomhet
27.05.2015	Preimplantasjonsdiagnostikk (PGD)
06.05.2015	Vurderinga frå Miljødirektoratet av den genmodifiserte maisen MON810 – berekraft, etikk og samfunnsnytte
20.05.2015	Bør surrogati være tillatt i Norge?
28.04.2015	Refusjon for infertilitetsbehandling i EU/EØS
09.04.2015	EØS-forhandling om tilpassing til forordning 1829/2003 om genmodifisert mat og fôr

- 27.03.2015 Uttalelse om eggdonasjon
- 27.03.2015 Omorganisering av forvaltningen under Helse- og omsorgsdepartementet
- 27.02.2015 Rapport om organisering av forvaltningen under Helse- og omsorgsdepartementet
- 24.02.2015 Regulering av genetiske selvtester
- 10.02.2015 Produkter fra GMO med gener for antibiotikaresistens
- 09.02.2015 Uttalelse om donoranonymitet og donorrekruttering ved sæddonasjon
- 09.02.2015 Uttalelse om valg og genetisk testing av sæddonorer

Hovedmål 2: Informasjons- og debattskapende aktiviteter

Nettstedet bioteknologiradet.no

I 2015 hadde vi gjennomsnittlig omkring 29 100 sidevisninger i måneden på bioteknologiradet.no. Vårt mest populære tilbud på nett er temasidene med bakgrunnsstoff som særlig er tilrettelagt for bruk i videregående skole. Nettsidene inneholder også aktuelt stoff om Bioteknologirådets virksomhet, inkludert alle rådets uttalelser, og artikler fra tidsskriftet GENialt. Nettstedet holdes løpende oppdatert.

I 2015 startet vi også en blogg om bioteknologi og bioetikk på forskning.no.

Tidsskriftet GENialt

Bioteknologirådets tidsskrift GENialt utkom med fire nummer i 2015. GENialt distribueres gratis til abonnenter i inn- og utland, det var ca. 6 800 abonnenter i 2015. Artiklene til GENialt publiseres i tillegg fortløpende på Bioteknologirådets nettsted. Ved utgangen av året var det 6 803 abonnenter på den trykte utgaven mot 6 954 ved utgangen av 2014. I løpet av året har det blitt 261 nye abonnenter, nedgangen på 151 abonnenter siden 2014 skyldes oppsigelser og abonnement som slettes på grunn av retur.

Media og foredragsvirksomhet

Bioteknologirådet har i løpet av 2015 blitt nevnt i totalt 610 artikler i nettmedier og trykte medier som omfattes av overvåkingstjenesten Opoint.

I tillegg har medlemmer av Bioteknologirådet eller ansatte i rådets sekretariat deltatt i radio- og TV-programmer minst 24 ganger (egen opptelling). Flere av disse innslagene har blitt sendt mer enn én gang.

Når det gjelder foredragsvirksomhet, har rådsmedlemmer en utstrakt foredragsvirksomhet i kraft av at de er fagpersoner og samfunnsdebattanter innen sine felt. Det er vanskelig å skille ut den foredragsvirksomheten som er direkte knyttet til Bioteknologirådet. Også de ansatte i sekretariatet holdt en rekke foredrag i 2015.

Kronikker, debattinnlegg og viten/innsiktartikler

Totalt 21 kronikker, debattinnlegg og viten/innsiktartikler er skrevet av Bioteknologirådets medlemmer og ansatte i rådets sekretariat, noen i samarbeid med eksterne medforfattere:

- Elisabeth Larsen og Sissel Rogne, «Genetisk trekantdrama», *Bergens Tidende*, 9. februar 2015
- Kristin Halvorsen og Sissel Rogne, «Unngå planter med resistens», *Nationen*, 5. mars 2015
- Kristin Halvorsen, «Hvem er egentlig mamma?», *Dagsavisen*, 19. mars 2015
- Kristin Halvorsen og Sissel Rogne, «Hva skal tilbys gravide?», *Aftenposten*, 14. april 2015
- Kristin Halvorsen, «Arvelig sykdom alltid en privatsak?», *Vårt Land*, 21. april 2015
- Torolf Holst-Larsen, «Bedre enn dagens forbud», *Aftenposten*, 30. april 2015
- Kristin Halvorsen og Sissel Rogne, «Vil du på det norske gen-kartet?», *NRK Ytring*, 1. juni 2015
- Kristin Halvorsen, «Bør surrogati bli tillatt?», *Dagsavisen*, 18. juni 2015
- Kristin Halvorsen og Sissel Rogne, «Unødig bekymring», *Bergens Tidende*, 26. juni 2015
- Inge Lorange Backer, «Misforståelse om surrogati», *VG*, 27. juni 2015
- Kristin Halvorsen og Sissel Rogne, «Oppklaring om Bioteknologirådet», *Dagbladet*, 26. august 2015
- Kristin Halvorsen og Sissel Rogne, «Vi kan ikke kompromisse om bioetikk», *Aftenposten*, 29. august 2015
- Sissel Rogne, «Den vanskelige GMO-debatten», *Aftenposten*, 20. september 2015
- Trond Jacob Markestad, Sissel Rogne og Claus Klingenberg, «Ikke misbruk tilliten til nyfødtscreeningen», *Aftenposten*, 1. oktober 2015
- Elisabeth Larsen, «Livet uten DNA-reparasjon? Ikke særlig nobelt», *Aftenposten*, 21. oktober 2015
- Sigrid Bratlie Thoresen og Sissel Rogne, «Mektig verktøy, etisk brannfakkell», *Vårt Land*, 29. oktober 2015
- Ola Myklebost, Per Eystein Lønning, Sissel Rogne og Anne Lise Ryel, «Persontilpasset kreftmedisin – muligheter og utfordringer», *Adresseavisen*, 28. november 2015
- Sissel Rogne og Kristin Cordt-Hansen, «Presis formidling er nødvendig», *Dagens Medisin*, 30. november 2015
- Kristin Halvorsen, Sissel Rogne og Audrun Utskarpen, «Ingen konsensus om GMO-er», *Aftenposten innsikt*, desember 2015
- Sigrid Bratlie Thoresen og Sissel Rogne, «Mutantmygg eller magisk medisin?», *Aftenposten*, 8. desember 2015
- Audrun Utskarpen, «Klona kjøtt på norske tallerkar?», *Bergens Tidende*, 20. desember 2015

Åpne møter

Bioteknologirådet har avholdt totalt 14 arrangementer.

Flere av de åpne møtene har tatt for seg tema som var under behandling i rådet. Det var evalueringen av bioteknologiloven som var hovedfokus for rådets arbeid mesteparten av året.

- Etterutdanningskurs i bioteknologi for lærere 29.–30. januar i Oslo
Arrangører: Bioteknologirådet og Skolelaboratoriet for biologi ved Universitetet i Oslo
Målgruppe: Lærere i videregående skole som underviser i naturfag og biologi 1 og 2
- Åpningsarrangementet til Article-biennalen 7. februar i Stavanger
Debatter om DNA-teknologi i kunst, etterforskning og kreftdiagnostikk.
Arrangører: Norsk Kreftgenomikkonsortium (NCGC) og Bioteknologirådet
- Åpent møte 24. februar i Trondheim
Karriere, familie og assistert befruktning
Arrangør: Bioteknologirådet
- Seminar 9. mars i Oslo
Eggdonasjon
Arrangører: Kvinneklubben ved Rikshospitalet i samarbeid med Bioteknologirådet
- Åpent møte 14. april i Oslo
Fosterdiagnostikk for alle?
Arrangør: Bioteknologirådet
- Åpent møte 16. april i Bergen
Bør eggdonasjon og surrogati tillates?
Arrangører: Bergens Tidende og Bioteknologirådet. Møtet inngikk i møteserien BT-allmenningen
- Åpent møte 5. mai i Oslo
Resistens mot antibiotika – medieskapt frykt eller dødsens alvor?
Arrangører: Forbrukerrådet, Polyteknisk Forening, Bioteknologirådet og Norsk selskap for farmakologi og toksikologi
- Åpent møte 18. august i Arendal
Leder av Bioteknologirådet, Kristin Halvorsen, fortalte om Bioteknologirådets evaluering av bioteknologiloven, og overrakte evalueringen til helse- og omsorgsminister Bent Høie. Møtet ble arrangert i forbindelse med Arendalsuka
- Åpent møte 12. oktober i Oslo
Fremtidens omega-3 – er genmodifiserte planter svaret?
Arrangører: Bioteknologirådet og Tekna Biotek
- Åpent møte 22. oktober i Oslo
Gentesting av barn i skole og idrett
Arrangør: Bioteknologirådet
- Åpent møte 10. november i Bergen
Genomics in Current Clinical Practice

Arrangører: Norsk selskap for human genetikk, Norsk forening for medisinsk genetikk og Bioteknologirådet.

- Åpent møte 12. november i Stavanger
Kreftgenomikk – vår nye kliniske hverdag
Arrangører: Helse Stavanger og Bioteknologirådet
- Åpent møte 17. november i Oslo
Genetikk, mental helse og personlighet
Arrangør: Bioteknologirådet
- Åpent møte 3. desember i Trondheim
Persontilpasset kreftmedisin – hva betyr det for pasientene?
Arrangører: Nasjonal kreftsatsing, Bioteknologirådet, Kreftforeningen, Kreftgenomikk.no

Tabell 3: Nøkkeltall åpne møter

Antall åpne møter	14
Antall deltakere på åtte av de åpne møtene som hadde påmelding	772

Video fra møtene

Det er lagt ut video fra seks av de åpne møtene, slik at de som ikke hadde anledning til å delta på møtene, kunne laste ned og høre foredragene.

Undervisningsmaterieil

Undervisningsmaterieillet vårt omfatter blant annet egne sider på nett med aktivitetsforslag til lærere og 15 temasider på nett med tilhørende temaark for utskrift. Den viktigste målgruppa er elever i videregående skole. Vi har faset ut trykte temaark da etterspørselen etter temaark i papir har minket siden flere benytter seg av nettsidene våre.

Ungdommens bioteknologiråd

Ungdommens bioteknologiråd er et nasjonalt skoleprosjekt i bioteknologi i regi av Bioteknologirådet. Det ble gjennomført første gang våren 2015, og er planlagt gjennomført hvert andre år.

Prosjektet består av diskusjonsoppgaver og et forslag til pedagogisk opplegg i klassene. I 2015 var oppgavene fordelt på fire tema i bioteknologiloven, og skolene skulle sende inn uttalelser til Bioteknologirådet, enten samlet for klassen eller for mindre grupper.

Resultatet var 85 påmeldte klasser. I alt 62 klasser fra 17 fylker sendte inn uttalelser. Godt over 1 000 elever har deltatt i prosjektet.

Alle besvarelsene er lagt ut på Bioteknologirådets nettsider. I mai møtte et utvalg elever fra hele landet helse- og omsorgsminister Bent Høie. Elevene presenterte resultater fra prosjektet og en rapport på 219 sider.

Prosjektsamarbeid

Under Forskningsrådets program Biotek 2021 har Bioteknologirådet inngått et formelt samarbeid med Norsk Kreftgenomikkonsortium for gjennomføring av prosjektet «A National Research and Innovation Platform for Personalized Cancer Medicine». Bioteknologirådet har særlig ansvar for samfunnsdialog og etikk knyttet til kreftgenomikk og persontilpasset kreftmedisin. I 2015 har vi arrangert to åpne fag-/debattmøter, holdt en ekstern forelesning og og skrevet populærvitenskapelige tekster og debattinnlegg i media.

Bioteknologirådet er også en av samarbeidspartnerne i et prosjekt finansiert av Forskningsrådet og ledet av GenØk – Senter for biosikkerhet om bærekraft ved tørråteresistent genmodifisert potet, og har i 2015 bidratt til å lage en rapport fra prosjektet.

Bioteknologirådet har også hatt én representant i Nordisk komité for bioetikk, som har arrangert tre åpne møter i 2015.

Utredninger/temahefter

Resultatene fra Ungdommens bioteknologiråd ble utgitt som en rapport: *Et skoleprosjekt i bioteknologi for videregående skole våren 2015 i regi av Bioteknologirådet*. Rapporten inneholder alle besvarelsene fra klassene som deltok i prosjektet. Evalueringen av bioteknologiloven 2014–15 ble utgitt som en rapport med alle uttalelsene fra rådet. Flere av uttalelsene var på mer enn 10 sider, opptil 32 sider.

Hovedmål 4: Gi uttalelser som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer

I 2015 har Bioteknologirådet på nytt kommet med innspill til norske myndigheters posisjon i EØS-forhandlingene om tilpasning til EU-forordning 1829/2003 om genmodifisert mat og fôr. Rådet mener Norge må stå fast på en posisjon der vi ber om å få samme tilpasning som til utsettingsdirektivet 2001/18, der vi har rom for å legge vekt på vurderingskriteriene bærekraft, etikk og samfunnsnytte i genteknologiloven.

Bioteknologirådet har også pekt på enkelte viktige praktiske og prinsipielle spørsmål knyttet til ordningen med at norske par kan få refusjon for utgifter til infertilitetsbehandling i andre EU/EØS-land. Refusjonsordningen er et resultat av at EUs pasientrettighetsdirektiv er blitt innlemmet i EØS-avtalen.

Hovedmål 5: Belyse spørsmål som er særlig viktig i et Nord/Sør-perspektiv

I 2015 har Bioteknologirådet tatt opp temaet antibiotikaresistens, som er særlig viktig i et Nord/Sør-perspektiv. Framveksten av antibiotikaresistente bakterier er et globalt helseproblem, og det kreves innsats på mange områder. Rådet har derfor uttalt seg om mat og fôrprodukter fra GMO-er med gener for antibiotikaresistens og tilrådd at ingen slike produkter bør godkjennes i Norge av hensyn til helse, miljø og bærekraftig utvikling i et globalt perspektiv. Rådet arrangerte også et åpent møte om antibiotikaresistens i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Arbeidet med bærekraft og genmodifiserte organismer er også særlig viktig i et Nord/Sør-perspektiv, og her har rådet holdt et åpent møte og kommet med uttalelser.

Resultatmål i tildelingsbrev

Tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet inneholder fire mer spesifikke resultatmål.

Resultatmål 1: Bioteknologirådet skal ferdigstille sitt bidrag til evalueringen av bioteknologiloven i tråd med oppdrag gitt i brev 11. april 2014 fra Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatmål 2: Bioteknologirådet skal avholde fire til seks åpne møter med videooverføring i løpet av året

Resultatmål 3: Bioteknologirådet skal bidra til informasjon om bio- og genteknologi gjennom utgivelse av tidsskriftet GENialt, utforming og distribusjon av undervisningsmateriell og minst to nye utredninger/temahefter på selvvalgte områder

Resultatmål 4: Bioteknologirådet skal avgi sine høringsuttalelser innenfor de frister som er gitt

Alle resultatmålene er nådd. De aktivitetene som er relevante for resultatmålene, er omtalt ovenfor under hovedmål 2, Informasjons- og debattskapende aktiviteter.

Spesielle oppdrag i tildelingsbrevet

Evaluering av bioteknologiloven

Stortinget ba om en evaluering av bioteknologiloven. Evalueringen skulle gi anledning til debatt om samfunnsmessige og etiske konsekvenser av ny teknologi. Helse- og omsorgsdepartementet ba i den forbindelse Bioteknologirådet om å skape debatt, drøfte de etiske sidene ved bioteknologiloven og levere en oppsummerende og samlet evalueringsrapport innen 14. august 2015.

Evalueringen av bioteknologiloven har vært hovedfokus på møtene i Bioteknologirådet første halvdel av 2015, og rådet har i løpet av året gitt 16 uttalelser som gjelder evalueringen. For å skape debatt og drøfte de etiske sidene ved bioteknologiloven har tema for flere av de åpne møtene vært knyttet til evalueringen av bioteknologiloven. Evalueringsrapporten ble offisielt overlevert av leder Kristin Halvorsen til helse- og omsorgsminister Bent Høie på et møte under Arendalsuka.

Del IV. Styling og kontroll i virksomheten

Overordnet styling og kontroll

Bioteknologirådet følger utarbeidet internkontroll fra 2010 som omhandler styringsdokumenter, økonomistyring, anskaffelser, mål- og resultatkrav, saksbehandling i Bioteknologirådet og informasjons- og debattskapende arbeid. Det er utarbeidet en egen mediehåndteringsplan i 2010, i 2014 ble det utarbeidet en arkivplan.

Det blir utarbeidet årlige handlingsplaner som behandles av Bioteknologirådet, på bakgrunn av denne og tildelingsbrevet utarbeider sekretariatet en virksomhetsplan. Vi viser til at samlet måloppnåelse for 2015 er god, jamfør del III.

Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse

Bioteknologirådet skal arbeide i samsvar med mandatet. For å oppnå dette er det viktig å være oppdatert og kunne formidle informasjon og debattinnlegg av god kvalitet. For å følge med på utviklingen og bli bedre har sekretariatet deltatt på internasjonale konferanser. I tillegg evaluerer vi møtene våre.

Vi abonnerer også på mediesøk og de mest sentrale fagtidsskriftene for å holde oss oppdatert og utarbeider «informasjonspakker» ukentlig til rådsmedlemmene slik at det skal være lettere å være oppdatert.

Når det gjelder nettsidene til Bioteknologirådet, gjennomførte vi i 2013 tiltak for å sikre tilgjengelighet for ulike brukergrupper og oppgraderte sikkerhetstiltakene for å hindre uvedkommende i å forstyrre driften av nettstedet.

Økonomi

Bioteknologirådet er fullservicekunde hos Direktoratet for økonomistyring (DFØ) når det gjelder lønn og regnskap. Vi bruker kontantprinsippet som regnskapsprinsipp. Bioteknologirådet var blant de virksomhetene som i 2015 ble omfattet av innføringen av nettoføringsordningen i staten. Finansdepartementet har fastsatt bestemmelser for ordningen som går ut på at budsjettet er justert ned, og at merverdiavgift for bestemte typer utgifter regnskapsføres på en sentral konto.

Riksrevisjonens konklusjon for regnskapsåret 2014 var at årsregnskapet i det alt vesentlige ga et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og regnskapopplysninger per 31.12.2014 som er rapportert til statsregnskapet i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring i Norge. Videre uttalte Riksrevisjonen at de ikke er kjent med forhold som tilsa at virksomhetens disponering av bevilgningene var i strid med de administrative bestemmelsene om økonomistyring.

IA-avtalen

Bioteknologirådet inngikk i 2014 ny samarbeidsavtale for inkluderende arbeidsliv for perioden 2014–2018. Det ble utarbeidet en mål- og aktivitetsplan.

Andre føringer

I tildelingsbrevet for 2015 er Bioteknologirådet bedt om å prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne når det gjelder forenkling av regelverk, bruk av klart språk, forenkling av rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv.

Bioteknologirådet forvalter ingen regelverk. Det er enkelt for brukere å kontakte oss ved å bruke et skjema på nettsida eller per e-post. Alle våre åpne møter blir lagt ut på nettsida, og alle som er interessert kan abonnere på nyhetsbrev med informasjon om nye uttalelser, nye artikler i GENialt og møtevirksomhet.

Vi har videreført ordningen fra 2014 med å publisere sakspapirene til rådsmøtene elektronisk i stedet for å sende ut trykte sakspapir. Trykte sakspapir blir bare sendt til medlemmer som ber spesielt om det.

Etter at vi avvirket tilbudet om trykte temaark til skoler og andre i 2014, har vi vært opptatt av å oppdatere alle temaside på nettsida vår. Vi er spesielt opptatt av å bruke klart språk, slik at elever på videregående skoler skal ha utbytte av temaside. Arbeidet med temaside vil bli fullført våren 2016. Kontakt med videregående skoler,

som er den viktigste brukergruppa for temastoffet, tyder på at temasider på nett er en tilfredsstillende løsning for dem. Temasidene er for øvrig de mest populære sidene på bioteknologiradet.no.

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Bioteknologirådet vurderer sin evne til å nå fastsatte mål og levere forventede resultater som god. En forutsetning for å kunne leve opp til punktene i mandatet om å skape debatt og å tilby informasjon til allmennheten også i framtida, er at Bioteknologirådet fortsetter å tilpasse seg samfunnsutviklingen og utnytter nye muligheter for kommunikasjon for eksempel gjennom sosiale medier og nye formater for åpne møter. Det er viktig å stadig prøve ut nye virkemidler. Når det gjelder rollen som rådgiver, er det nødvendig å holde seg løpende orientert om den faglige utviklingen på våre områder, og å være åpen for innspill og argumenter utenfra.

De ytre betingelsene har selvsagt også betydning. Skal rådet lykkes i sitt oppdrag i årene som kommer, er det ikke minst avgjørende at myndighetene fortsatt ser betydningen av at Bioteknologirådet er et frittstående organ der den faglige styringen av sekretariatet klart og utvetydig ligger hos rådet.

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskommmentar årsregnskapet 2015

Formål

Bioteknologirådet ble opprettet i 1991. Rådet er frittstående, men administrativt underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Bioteknologirådet fører regnskap i samsvar med kontantprinsippet, slik det går fram av prinsippnoten til årsregnskapet. Det overordnede formålet til Bioteknologirådet er å gi råd til regjeringen i saker som gjelder bruk av bioteknologi, nasjonalt og internasjonalt, drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål i tilknytning til bioteknologisk virksomhet og drive med informasjons- og debattskapende aktiviteter.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av de disponible bevilgningene og de regnskapsførte utgiftene til Bioteknologirådet.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2015 hadde Bioteknologirådet samlet disponert tildelinger på utgiftssida på kr 8 819 000. Bioteknologirådet hadde en mindretgift på kr 14 710.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift og investeringer utgjorde kr 8 804 290. Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter var kr 6 869 415, det inkluderer også møtegodtgjørelse til rådsmedlemmene på kr 1 376 078. Lønnsandelen av driftsutgiftene var totalt 78 prosent.

Tilleggsopplysninger

I 2015 har vi hatt økning i utgifter til lønn sammenlignet med 2014. Det skyldes først og fremst at rådet har hatt flere og mer langvarige møter enn tidligere. Grunnen til at det har vært flere møter, er at rådet hadde fått oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet om å evaluere bioteknologiloven med frist 14.08.2015.

Riksrevisjonen er revisor og bekrefter årsregnskapet for Bioteknologirådet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2016.

Oslo, 11. mars 2016

Audrun Utskarpen
fungerende direktør
Bioteknologirådet

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Bioteknologirådet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Årsregnskapet er i samsvar med krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og krav fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdningen virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskap:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*» er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i samsvar med krav i bestemmelsene punkt 3.8.1. Bioteknologirådet er en bruttobudsjettet virksomhet, og tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskontoen ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser tall som Bioteknologirådet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter kapittel 0712 og post 01 i bevilgningsregnskapet som Bioteknologirådet har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser finansielle eiendeler og forpliktelser Bioteknologirådet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev og tildeling etter lønnsoppgjør.

Bioteknologirådet hadde ingen belastningsfullmakter i 2015.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Bioteknologirådet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Bioteknologirådet har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 4 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2015

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindreutgift
0712	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	8 819 000	8 804 290	14 710
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter			226 131	
<i>Sum utgiftsført</i>					8 819 000	9 030 421	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			8 750	
5700	Folketrygden	72	Arbeidsgiveravgift			856 386	
<i>Sum inntektsført</i>					0	865 136	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						8 165 285	
Kapitalkontoer							
60049101	Norges Bank KK /innbetalinger					111 894	
60049102	Norges Bank KK/utbetalinger					-8 364 044	
707008	Endring i mellomværende med statskassen					86 865	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst				2015	2014	Endring
707008	Mellomværende med statskassen				-260 584	-347 449	86 865

Note A Forklaring av samlet tildeling

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
071201	0	8 819 000	8 819 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter (-) iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
071201		14 710	0	14 710	0	0	0	14 710	440 950	14 710

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres".
Se rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mulig overførbart beløp
Det er søkt om overføring av mindreutgift på kr 14 710.

Oppstilling av artskontorrapporteringen, 31.12.2015

	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Andre innbetalinger		0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	1	6 869 415	6 422 013
Andre utbetalinger til drift	2	1 869 380	3 093 588
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		8 738 795	9 515 601
Netto rapporterte driftsutgifter		8 738 795	9 515 601
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter		0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	3	65 495	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		65 495	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		65 495	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,		0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		8 750	10 065
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		856 386	791 486
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-226 131	0
<i>Sum rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		639 005	801 551
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		8 165 285	8 714 050
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld			
Fordringer		2015 0	2014 -18 820
Skyldig skattetrekk	4	-260 584	-333 690
Annen gjeld		0	5 061
Sum mellomværende med statskassen		-260 584	-347 449

Note 1 Utbetalinger til lønn

	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	4 584 345	4 624 855
Arbeidsgiveravgift	856 386	791 486
Sykepenger og andre refusjoner(-)	-2 997	-59 124
Andre ytelser	1 431 681	1 064 796
Sum utbetalinger til lønn	6 869 415	6 422 013
Antall årsverk:	7	7

Note 2 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2015	31.12.2014
Husleie	367 662	482 040
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	1 438
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	49 980	59 884
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	30 971	23 456
Mindre utstyrsanskaffelser	31 639	1 307
Leie av maskiner, inventar og lignende	13 305	36 872
Kjøp av fremmede tjenester	156 862	531 018
Reiser og diett	251 458	485 991
Trykksaker	168 400	239 566
Møter, kurs, oppdatering og lignende	383 523	565 038
Porto	172 384	222 778
Øvrige driftsutgifter	243 196	444 200
Sum andre utbetalinger til drift	1 869 380	3 093 588

Forklaringer til utbetalinger til drift:

Husleien for 1. kvartal har tidligere blitt betalt som forskudd året før. Husleien for 1. kvartal 2015 ble betalt i 2014, det er derfor betalt 3 terminer husleie i 2015. I henhold til leiekontrakten forfaller husleien den 1. i hvert kvartal. Husleien for 1. kvartal 2016 er betalt i 2016, slik at det er overensstemmelse mellom leiekontrakt og betaling av husleie.

Fakturaer fra NMBU og UiB for lønnsrefusjon for 2015 hadde forfall henholdsvis 31.12.15 og 07.01.16, og ble betalt i januar 2016. Samlet beløp var kr 239 261. Disse utgiftene videreføres ikke fra 2016.

Note 3 Utbetaling til investeringer

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	65 495	0
Sum utbetalt til investeringer	65 495	0

Forklaring til utbetaling til investeringer:

Utgiften tilhører i sin helhet "Andre utbetalinger til drift" da det gjelder årlige lisenser.

Note 4 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2015 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2015 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-454 965	0	-454 965
Skyldig skattetrekk	-260 584	-260 584	0
<i>Sum</i>	-715 549	-260 584	-454 965
Sum	-715 549	-260 584	-454 965

